

Ny i ringen

Utstillinger avholdes for at hundeeiere, oppdrettere og raseklubber skal få rede på hvordan den enkelte rasen har utviklet seg i henhold til dens rasestandard.

Når man skal kjøpe en hund av en bestemt rase, ønsker man at den skal se ut slik som rasen gjorde i den hundeboken man fant den omtalt. Alle hunder blir selvfølgelig ikke like som "to dråper vann", men rasestandarder forteller om hvordan den aktuelle rase skal se ut - og det er på bakgrunn av dette at dommeren gjør sin vurdering.

Foto: Vibeke Brath

Utstilling og utstillingssystemet |

I raseavl er det viktig at hundene har de egenskapene rasen skal ha. På den måten vet du som valpekjøper ganske mye om det du kan forvente av nettopp din hund. I utstillingsringen bedømmes hundene ut i fra rasebeskrivelsen. For noen raser er det også andre prøver som vurderer spesielle bruksegenskaper, som jakthundprøver, fuglehundprøver bruksprøver osv. Hundeutstillinger er svært viktig for å bedømme resultatet av avlen. Godt konstruerte hunder vil kunne fungere langt bedre enn hunder som har dårlig konstruksjon. Mange skjellete problemer og slitasjelidelser skyldes nemlig at hundene er for dårlig konstruert, og slike hunder vil ofte fungere dårlig i samfunnet. Den viktigste bruksegenskapen hos norske hunder er nemlig at den skal kunne fungere som familiehund, både mentalt og på turer i skog og mark.

For mange er også hundeutstilling en spennende hobby, både når det gjelder selve konkurransen og miljøet omkring. Her treffer du andre hundeeiere som du kan utveksle erfaringer med, du får sett andre hunder av din egen rase og andre raser og du blir kjent med mennesker som også har interesse for hund.

Når og hvor kan du delta? | Hunden må ha fylt 9 måneder for å kunne delta på utstilling. Før hunden har nådd utstillingsalder, kan den delta på valpeshow. Her er det to klasser: 4-6 måneder og 6-9 måneder. Det kan være en fin trening både for hunden og deg å delta på valpeshow.

Oversikt over alle utstillinger finner du under "Utstilling" og "Terminliste for utstillinger" på www.nkk.no. Terminlisten omfatter alle offisielle utstillingene som arrangeres i Norge i løpet av året. Som det fremgår av terminlisten, arrangeres enkelte utstillinger for noen få raser, mens andre er større arrangementer for flere raser i flere grupper. (Gruppe 1 = bruks-, hyrde og gjeterhunder, gruppe 2 = schnauzer, pinscher, molosser og sennenhunder, gruppe 3 = terriere, gruppe 5 = spisshunder, gruppe 6/4 = dachs-, drivende og sporhunder, gruppe 7 = stående fuglehunder, gruppe 8 = apportherende hunder, gruppe 9 = selskaphunder og gruppe 10 = mynder.)

Samtlige utstillinger arrangert av Norsk Kennel Klub omfatter alle raser, og de er også internasjonale (dvs. at CACIB kan deles ut).

Det er også mulig å delta på utstillinger i utlandet. Opplysninger kan da innhentes fra det aktuelle lands kennelklubb.

Hvilke krav stilles? |

1. Norske hunder må være registrert i Norsk Kennel Klub (eller i register anerkjent av NKK). Hundens registreringsnummer skal oppgis på påmeldingsblanketten. Vær oppmerksom på at dersom du skriver feil nummer vil ikke hunden din bli påmeldt. Ved bruk av elektronisk påmelding vil navnet på hunden din komme fram når du taster inn registreringsnummeret. Registreringsnummeret finner du på stamtavlen.

2. Hundens eier bør være medlem i en av Norsk Kennel Klubs medlemsklubber for å få medlemspris. Ikke-medlemmer må du betale dobbelt påmeldingsavgift.

3. Alle hunder født etter 1. januar 1998 må være ID-merket.

4. Hundens vaksinasjonspapirer må være i orden. Hunder må være vaksinert mot valpesyke og attest må kunne framvises. * Hund under ett års alder: Hunden må være minimum 12 uker ved siste vaksinasjon.

*Hund over ett års alder: Hunden skal være vaksinert ved ca ett års alder (maks 12 mnd etter siste vaksinasjon) og deretter skal siste vaksinasjon være utført for maksimum 3 år siden.

* Ved førstegangsvaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato.

5. Påmeldingsfrist til utstillingen må overholdes. Likeledes må påmeldingsavgiften være betalt i rett tid! (hvor stor påmeldingsavgiften er, vil du få opplyst ved henvendelse til den arrangerende klubb).

6. Til NKKs utstillinger kan du melde på elektronisk. Denne tjenesten finner du på NKKs webside (www.nkk.no). Til andre utstillinger bruker du "påmeldingsblankett til utstilling" som du kan finne på NKKs webside - eller du kan også få den tilsendt ved henvendelse til den klubb som arrangerer utstillingen. Vær oppmerksom på at det er den klubb som arrangerer utstillingen som skal ha din utfylte påmelding og din påmeldingsavgift tilsendt.

Foto: Vibeke Brath

Når du fyller ut en påmeldingsblankett må hunden meldes på i riktig klasse.

Vær klar over at noen av klassene overlapper hverandre mht alder slik at du selv kan velge hvilken klasse passer best for din hund. Er du usikker, rådfør deg med oppdretteren din.

Klasseinndelingen er som følger:

Juniorklasse (JK):

9-18 måneder (kan ikke få CACIB)

Unghundklasse (UK):

15-24 måneder

Åpen klasse (AK):

fra 15 måneder (må ikke være norsk champion)

Bruksklasse (BK, alternativ 1):

Denne klassen er for jaktprøvepremierte hunder i gruppe 5, 6 og 7 fra 9 mnd. (ikke championer). Certifikat kan deles ut for raser fra alt. 1 til beste hund som ikke er fullcertet. Fullcertet er hund som er tildelt nødvendig antall sertifikater for oppnåelse av championatet, men som ikke oppfyller prøvekravene til championatet.

Bruksklasse (BK, alternativ 2):

Hund (også norsk utstillingschampion) som er premiært eller har bestått rasespesifikk bruks-/jaktprøve kan delta i denne klassen.

Se i utstillingsregler for detaljert oversikt over hvilke raser har brukskrav og hvilket alternativ de tilhører. Utstillingsreglene finner du på www.nkk.no.

Championklasse (CHK):

Obligatorisk for norsk utstillingschampion (unntatt Brukshundklasse alt. 2). Utenlandske champions kan også delta i denne klassen.

Veteranklasse (VK):

Åpen for hunder som har fylt 7 år. Hundene i denne klassen konkurrerer ikke om CACIB.

Verd å vite før du stiller ut |

Handling kaller man den måten utstilleren viser hunden sin på. Handling er viktig for å vise hunden din fra dens beste side.

Utstillingskondisjon:

Møt opp med en hund som er velstelt og ren. Pelsen bør være på sitt beste. Kontakt din oppdretter eller raseklubb for å få råd og veiledning i hvilket pelsstell din hund trenger. God pelskondisjon gir et pent ytre, men det som befinner seg under pelsen er minst like viktig. En hund som er for tykk, vil kunne bli satt ned i premiegrad. Fedmen vil kunne innvirke på hundens bevegelser.

Tennene skal være rene og fri for tannsten. Klørne skal også jevnlig være klippet. Dette gjelder forøvrig ikke bare når den skal på utstilling.

Bevegelser:

Hvordan hunden beveger seg er meget viktig. Tren på å gå i riktig tempo. Den skal gå med godt flyt, ikke galoppere, men trave jevnt. Hopp og sprett er ikke ønskelig. Den aller beste trening får du ved å trene sammen med andre eiere og deres hunder. Ta kontakt med din rases spesialklubb eller din lokale hundeklubb, for å få rede på om det arrangeres utstillingstrening der du bor.

Å kunne vise seg til sin fordel:

Når dommeren skal skrive kritikk på hunden, er det ønskelig at den skal kunne stå pent og vise seg best mulig. Dette oppnår du best dersom du har trent hunden til å stå pent og fokusere på deg. Den skal være oppvakt, men må ikke bli så ivrig at den hopper opp på deg.

Ikke alle hunder "shower" (dvs viser seg med naturlig sjarm), de er derimot langt mer opptatt av det som foregår rundt dem. Å delta på ringtreningskurs kan være en fin måte å lære dette på.

Vær imidlertid oppmerksom på at "ringsidehandling" er forbudt! Dette er ensbety-

dende med at det ikke må stå "en medhjelper" utenfor ringen og påkalle seg hundens oppmerksomhet.

Alle raser må kunne tåle at dommeren ser på kropp og tenner. Dommeren skal også sjekke at hannhundene har to testikler på plass, så venn hunden til å bli tatt på sine edlere steder også. En del av de mindre hunderasene blir av praktiske grunner plassert på bordet for at dommeren skal kunne bedømme dem. Det er selvsagt en forutsetning at hunden er vant til dette også på forhånd.

Det er forskjellige tradisjoner for hvordan de enkelte rasene blir vist. Noen vises i lang line, slik at de kan stille seg opp selv. Andre kan bli stilt i stram line der hodet og hale blir holdt oppe. Andre igjen vises i slakk linje, men med handleren (utstilleren) foran hunden.

En hunds personlige kvaliteter kan ikke måles i førstepræmier, sertifikater eller BIR. Uansett hvilken premie hunden din får på utstilling, er den likevel den samme - nemlig din helt spesielle venn!

Når hunden vises skal den stå med "ett ben i hvert hjørne", det vil si at forben skal stå parallelt (sett forfra), og potene skal peke rett forover - bakbena skal også være parallelle (sett bakfra), og bakbena skal være plassert litt lengre bakover enn rett under kroppen. For å lære hvordan akkurat din rase skal stå for å vise seg best mulig, er raseklubben eller oppdretteren beste rådgiver. Du kan også besøke nettsiden til klubben hvor man ofte finner resultater fra utstillinger med bilder, der kan du se hvordan hundene står.

Din hund skal stilles ut | Påmeldingsfrist til utstilling går vanligvis ut 4 uker før utstillingsdato. Både påmeldingsskjema og påmeldingsavgift skal da være sendt til den klubb som arrangerer utstillingen (som regel poststemplett senest på frist-datoen). NKK-utstillinger kan du melde på elektronisk.

Ca 1 uke før utstillingsdato vil du motta hundens deltakernummer (som også er hundens nummer i utstillingskatalogen) fra utstillingsarrangør. Du mottar også et brev om hvor utstillingsplassen er, veibeskrivelse, hvor mange hunder som deltar av de enkelte raser, samt oppmøtetid for din rase. Oppmøtetid er den tiden du må overholde, det er den tiden du skal være klar ved ringen til å bli bedømt. Bedømmelsen kan ikke starte før forhåndsannonsert oppmøtetid, men det kan også hende at du må vente litt ekstra også. Så vær klar over

Foto: Øystein Eikeseth

dette. Oppmøtetid er orienterende, ikke eksakt.

Til utstillingen tar du med:

Hundens vaksinasjonsattest, vannkopp, samt hundens kam og børste slik at du kan fiffe den litt opp rett før dere går inn i ringen. Vær klar over at det er forbudt å bruke bruke midler som endrer farge eller struktur på hundens pels, nese eller hud (såkalt "faking") og bruke medisin eller andre middel som har virkning på hundens prestasjon ("doping").

Du kan også ha et bur til hunden din hvor han kan slappe av før dere skal i ringen. Det skal være trygt og behagelig å vente i buret, så hunden må være trent til dette fra før! Hunder vises som regel i utstillingsbånd, skaff deg et som passer til hundens pelsfarge og ikke virker forstyrrende.

Du selv kan trenge en campingstol, det kan gå flere timer før dere er hjemme igjen. Utstillingshallene har som regel en kafeteria hvor du kan kjøpe forfriskning til deg selv. Ofte kan det være smart å ha kontanter til betaling av både kaffe, katalog og parkeringsavgiften.

Du ankommer utstillingen:

Forhåpentligvis har du beregnet rikelig tid, slik at du har god tid til parkering, samt tid til å finne frem til den riktige utstillingsringen. Både hunden og du selv trenger også tid til å roe dere litt ned i de nye omgivelsene før dere skal inn i ringen.

Kjøp utstillingskatalog når du ankommer utstillingen. Rasene skal være oppført i et register med sidehenvisning til hvor de er ført opp. Din hunds katalognummer (det tilsendte nummer) gjør det også lett for deg å finne fram til riktig side i katalogen. Her vil du se i hvilken klasse din hund skal delta i, og du vil av numrene se hvor mange som skal stå foran eller bak din hund i ringen når dere skal inn til bedømmelse. Er det noe feil, noe som ikke stemmer eller ting du lurer på, ta kontakt med utstillingens sekretariat.

Din utstillingsring:

På utstillingsområdet skal ringene være tydelig merket. Et tidsskjema som forteller om når den enkelte rase forventes å skulle bli bedømt, skal være hengt opp ved ringen. Men husk at det er fremmøtetiden du har fått oppgitt i brev fra arrangøren som er den du alltid må overholde.

Tidsskjemaet er kun ment som orienterende. Følg med på hva som skjer i ringen og om de raser som er før din er i rute i henhold til tidsskjemaet. Kommer du inn før beregnet eller blir det forsinkelser?

Hundens deltakernummer fester du på deg ved hjelp av sikkerhetsnål eller nummerlappholder. Dersom det er flere som skal i ringen før deg, hold øye med dem og lær ved å observere hva de gjør.

Gjør siste forberedelser når du ser at det snart er deres tur. Børst gjennom pelsen, sjekk at båndet sitter riktig, nummerlappen vises tydelig og gjør deg klar ved ringen. Ringsekretæren roper opp alle deltakernumre som skal i hver klasse. Hør på hva hun/han sier for å få vite når det er din tur.

Bedømmelsen |

All bedømmelse skjer rasevis. Først dømmes hannhunder klasse for klasse: Junior-, unghund-, åpen-, bruks-, champion- og veteran klasse.

Alle klassens hunder blir kalt inn i ringen samtidig, slik at dommeren får anledning til å danne seg et førsteinntrykk av hundene, både i stående posisjon og i bevegelse. Først stilles alle sammen på rekke og rad i stigende rekkefølge etter katalognummer. Allerede fra den første oppstillingen danner dommeren seg et bilde av hunden din, så vær nøye og bruk tiden for å stille opp hunden din pent. Så ber dommeren deg om å gå "en runde", dvs at alle beveger seg etter hverandre rundt i ringen.

Neste steg er å bedømme en og en hund enkeltvis. Du kan bli bedt om gå trekant

(du beveger deg i en påtenkt trekant med dommeren stående i et "hjørne". Slik kan dommeren se hunden din både bakfra, fra siden og forfra samtidig). Noen ganger blir du bedt om å gå opp og ned, dvs et stykke i retning fra dommeren og tilbake for at dommeren skal kunne se hunden bak- og forfra i bevegelse. Til slutt stiller du hunden opp i utstillingposisjon foran skriverbordet, mens dommeren dikterer kritikken til skriveren og bestemmer kvalitetsgraden. Ringsekretæren vil ved sløyfeutleveringen fortelle om du er ferdig for dagen, eller om du skal inn i ringen igjen. Spør hvis du er usikker.

Premieringer og sløyfer:

Kvalitetspremiene:

- 1.premie (rød sløyfe),
- 2.premie (blå sløyfe),
- 3.premie (gul sløyfe),
- 0.premie (grå sløyfe) og KIP = (brun sløyfe) "kan ikke premieres".

Alle (med unntak av 1.premie rød sløyfe) får utdelt sine kritikker og skal ikke inn i ringen igjen. De med rød sløyfe skal bli igjen for konkurranseklassen og blir plassert:

1. plass (rød sløyfe),
2. plass (blå sløyfe),
3. plass (gul sløyfe),
4. plass (grønn sløyfe)

Hunder som oppnår rosa sløyfe CK (certifikatkvalitet) i konkurranseklassen skal inn senere (BHK/BTK Beste hannhundklasse/ Beste tispeklasse).

Det er i Beste hannhund/tispeklassen (BHK/BTK) det konkurreres om Certifikatet (cert, som det kalles muntlig, og er nasjonalfarget sløyfe) med unntak av Bruks-hundklasse alt. 1 hvor certet kan deles ut i Brukshundkonkurranseklasse.

En utstillingskritikk forteller ikke om vår hund vil kunne gi gode avkom - den forteller hvordan hunden ser ut i forhold til rasebeskrivelsen. Vår hund er et resultat av den avl som har vært foretatt.

Det kan kun utdeles ett hannhund-cert og ett tispe-cert per rase. Certene trenger du for å senere bli champion. Et cert betyr at dommeren mener at hunden din er bra nok til å bli champion.

Vinneren av konkurransen BHK skal konkurrere mot beste tispe fra BTK. Vinneren av denne siste konkurransen blir BIR (Best I Rasen) og får en sløyfe som er rød/ gul. Den andre blir BIM (Best I Motsatt kjønn) og får en sløyfe som er grønn/hvit. Ved Norsk Kennel Klubs utstillinger, som er internasjonale utstillinger, kan vinner

av BHK og vinner av BTK, tildeles CACIB (innstilling til internasjonalt sertifikat). Den nærmest påfølgende i rekken (som oppfyller kravene) kan tildeles res.CACIB.

Hunder som deltar i juniorklasse, veteranklasse og andre under 15 mnd alder konkurrerer ikke om CACIB.

Hvilke regler som gjelder for at din hund skal kunne oppnå internasjonalt championat kan du lese i championatreglene på www.nkk.no.

Etter at rasen er ferdig bedømt kan det være oppført avlsklasse(r) i katalogen. Dvs. at en deltagende hannhund eller tisper kan ha 4 avkom som har vært bedømt ved utstillingen. Dersom din hund er et avkom etter en slik hund, vil det være naturlig at oppdretteren/eieren av hunden spør deg på forhånd om å stille.

Det kan også være oppdretterklasse(r) til bedømmelse. En oppdretterklasse behøver ikke å være oppført i katalogen, men det må være påmeldt 4 hunder til bedømmelse som kommer fra samme oppdretter.

Når det gjelder deltagelse i oppdretterklasse bør oppdretter selv gi beskjed til sine deltagende valpekjøpere dersom de skal vente til rasen er ferdig bedømt.

Ved utstillinger som har med flere raser vil det etter rasebedømmelsene, bli arrangert gruppefinaler innen de gruppene som rasene er inndelt i. Fire hunder i hver gruppe blir plassert. Vinneren av hver gruppe blir Best i gruppen (BIG). Disse igjen møtes i den store finalen og utstillingen siste konkurranse: BIS (Best In Show).

Kvalitets- og konkurranseklasser.

I tillegg til oversikten henviser vi til Norsk Kennel Klubs utstillingsregler og til Championatreglene.

